

ΑΠΟ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΠΡΟΕΚΚΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ κ. ΦΡΟΣΩΣ ΡΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Μολονότι δὲν καταρτίσθηκε, γιὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀναφέραμε στὸ προηγουμένον φύλλον, νὰ ἐπιτύχει καμιὰ ἀπὸ τὴς ὑποψήφιες γυναῖκες δημοτικούς συμβούλους στὴς Σέρρες, δὲν ἔχει λιγώτερον σημασία τὸ γεγονός ὅτι εἶναι ἡ πρώτη πόλη στὴν Ἑλλάδα, ποὺ δέχθηκε τὴν ὑποψηφιότητά τους καὶ ὅπου οἱ γυναῖκες μίλησαν στοὺς ἐκλογεῖς των, ἐκθέτοντας τὸ πρόγραμμί τους. Γι' αὐτὸ δημοσιεύομε μὲ χαρὰ μας τὸ λόγο τῆς κ. Φρόσως Ραδοπούλου, προέδρου τοῦ τμήματος Σερρῶν τοῦ Σ.Α.Γ. στὴ δημοσία συγκέντρωση τῆς 8 Φεβρ. ἔ. ἔ.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Πρὸ πέντε μηνῶν, τὴν 17 Ὀκτωβρίου 1933, ἱδρύετο ἐν Σέρραις σωματεῖον «γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας», τμήμα τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀπὸ ἐτῶν λειτουργοῦντος τοιούτου, μὲ σκοπὸν τὴν ἀναγνώρισιν ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας διὰ τὴν γυναῖκα, τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων μὲ τὸν ἄνδρα.

Ὁ ἀγὼν τῆς γυναίκας, κύριοι, εἶναι τόσοσιν παλαιός, ὅσον καὶ ἡ δουλεία τῆς. Ἡ κίνησις ἡμῶς περὶ τὴν χειραφέτησιν τῆς ὁργανώθη εἰς σύστημα καὶ ἤρχισεν ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1870 περίπου.

Τὶ ἐπέτυχεν ἀπὸ τόσοσιν μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος μέχρι σήμερον εἶναι ἴσως ἐλάχιστον, ἀλλὰ εἶναι καταπληκτικόν, ἂν λάθωμεν ὑπ' ἔψιν τὰς ἀντιδράσεις, τὰς ὁποίας συνήντησε.

Κατ' ἀρχὰς ἡ πάλη ὑπῆρξε δύσκολος, ὁ ἀγὼν ἀχέριστος μέσα εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν βαρείαν καὶ ἀσφυκτικὴν ἀπὸ προλήψεις καὶ πλάνας. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ὑπῆρξεν ἴσως ὁ χειρότερος ἐχθρὸς τοῦ ἑαυτοῦ τῆς. Αὐτὴ ἡ μάλλον ἐπικίνδυνος ἀντίπαλος. Ὀλίγοι, πολλὸ ὀλίγοι, ἐκείνοι μάλλον, ποὺ ἡ ἀνάγκη τῆς ζωῆς εἶχε μαστιγώσῃ ἀπὸ τὰ μικρὰ των χρόνια, ἐνόησαν τί ἐζητοῦσε δι' αὐτὰς ὁ ἀγὼν.

Οἱ ἄνδρες ὑπῆρξαν καὶ τότε ὅ,τι εἶναι πάντοτε: οἱ δυνατοί, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν δίκαιον εἰς ὅλα, ποὺ ἔχουν ὅλα τὰ προνόμια, ὅλας τὰς ἐλευθερίας, ὅλας τὰς ὑπεροχάς.

Ἄλλοι ἐγέλασαν καὶ ἄλλοι ἐθύμωσαν. Εὐτυχῶς

ὑπῆρχαν καὶ ὀλίγοι, ποὺ ἐνόησαν. Καὶ ἐνόησαν τόσοσιν καλά, ὥστε μὲ τὸν καιρὸν νὰ γίνουν οἱ καλύτεροι φίλοι, οἱ φανατικοὶ φίλοι.

Ἄργα-ἄργα αἱ ἐπιτυχίαι ἤρχοντο, ἔπως ἀργὰ περνᾶ ὁ καιρὸς, μὲ τὸν ὅποιον λύονται ἕνα-ἕνα τὰ δεσμὰ τῶν δούλων. Ἡ κοινωνία ἤρχισε νὰ δεῖχνει ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἀγὼνα τῆς γυναίκας, ἡ Πολιτεία τὸν ἐπρόσεξε. Κατ' ἀρχὰς τῆς ἀνεγνωρίσθη ὡς μόνον δικαίωμα δράσεως ἡ ἐξάσκησις τῆς φιλανθρωπίας. Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο τὸ ἐξήσκησε τόσοσιν καλά καὶ μὲ τέτοιον ἐνθουσιώδη φανατισμόν, ὥστε εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν ἱδρῦθησαν φιλόπτωχοι ἀδελφότητες κυριῶν, νοσοκομεῖα, φθισιατρεῖα, συσσίτια, ἀσυλα. Μία ὥραϊα, τέλος, ἀνθησις φιλανθρωπίας, ποὺ ἐκτείνεται εἰς κάθε πλευράν.

Ἡ εἰς τὴν κοινωνίαν θέσις τῆς ἤλλαξεν. Ὁ ἀγὼν τῆς γυναίκας ἐδικαιώνετο. Ὑπάρχουν τόσα ζωντανὰ παραδείγματα. Ἀπὸ τὰς διανοουμένας καὶ ἐπιστήμονας γυναίκας ἕως τὴς ἐργάτριες τῶν ἐργοστασίων. Ἀπεδείχθη ὅτι ἡ διανοουμένη καὶ ἐργαζομένη γυναῖκα εἶναι ἱκανὴ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας. Καὶ ἐν τέλει τῆς ἀνεγνωρίσθησαν τὰ πολιτικὰ δικαιώματα.

Ἡ ἀνάμιξις τῆς γυναικὸς εἰς τὴν διοίκησιν εἶναι ἕνας σκοπός, τὸν ὅποιον ὁ ἀγὼν τῆς γυναίκας ἐπεδίωξεν ὄχι ἀπὸ φιλοδοξίαν, ἀλλὰ ὡς μέσον διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ τὰ δίκαια καὶ τὰ ἰδεώδη τῆς. Δὲν εἶναι τέρμα τῶν προσπαθειῶν καὶ τῆς δράσεώς τῆς, εἶναι ἡ ἀρχὴ μιᾶς ἐργασίας σοβαρωτάτης.

Τί ἢμπορεῖ νὰ κάμῃ ἡ γυναῖκα εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ πρὸς ποίας κατευθύνσεις θὰ ἔτεινεν ἐπιωφελεῶς ἢ δράσις τῆς εἶναι περιττὸν νὰ ἀπαριθμήσω. Καὶ ἂν ἀκόμη κανένας σκοπὸς δὲν ὑπῆρχεν, ἕνας μόνον θὰ ἀρκουσε γὰ νὰ ἔχουν αἱ γυναῖκες βεβήνησαν γνώμην εἰς τὴν πολιτικὴν: **ἡ κατάπαυσις τοῦ πολέμου.** Ὁ σύνδεσμος καὶ ἡ ἀλληλεγγύη, ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ τῶν γυναικῶν ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ διὰ τὸν ὅποιον ἐργαζόμεθα 50 ἐλέκκληρα χρόνια, μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι εἰς δεδομένην στιγμήν, ἐνωμένοι μετὰ

τῶν εἰρηνοφίλων ἀνδρῶν, θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ ἀπαλείψωμεν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς τῶν λαῶν τὸν ἀλέθριον πόλεμον. Ὅ,τι δὲν κατώρθωσε νὰ διδάξει εἰς τὸν κόσμον ἢ δυστυχία τοῦ πολέμου, εἶναι ἱκανὴ νὰ τὸ κάμει ἢ ἀγάπη τῆς μάνας πρὸς τὸ παιδί της, ὅταν ἠμπορεῖ νὰ εἰσακουσθεῖ.

Ἄλλὰ μήπως ἡ συμβολὴ τῆς γυναίκας εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ δήμου δὲν εἶναι ἐξ ἴσου σοβαρά; Ἡ διοίκησις τοῦ δήμου εἶναι, ὡς γνωστὸν, τὸ νοικοκυριὸ τῆς πόλεως καὶ ἡ γυναίκα, συνηθισμένη εἰς τὸ νοικοκυριὸ τοῦ σπιτιοῦ της, δὲν εἶναι τελείως ξένη πρὸς τὰ πράγματα τοῦ δήμου. Ἡ καθαριότης, ἡ ὑδρευσις, ὁ φωτισμός, ἡ περίθαλψις εἶναι τὸ στοιχεῖον τῆς γυναίκας. Ἡ γυναίκα ὡς μέλος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἔχει νὰ συνεισφέρει πολλά. Ἐχει νὰ ἐπιτελέσει καθήκοντα τῶν ὁποίων τὴν σκοπιμότητα καὶ τὴν σοβαρότητα καλῶς γνωρίζει.

Ἡ συμμετοχὴ της ἔχει νὰ προσφέρει πολυτίμους ὑπηρεσίας μὲ τὰ προσόντα ποῦ διαθέτει, τὴν πείραν της ὡς οἰκοκυράς, τὴν ἐργατικότητά της καὶ τὴν ἀφοσίωσίν της εἰς τὸ πνεῦμα τῆς οἰκονομίας.

Μὲ τὴν πεποίθησιν τῶν καθηκόντων τούτων, κατερχομένη ὡς ὑποψήφια δημοτικῆ σύμβουλος, κατόπιν τῆς τιμῆς ἣς ἔτυχον νὰ ὑποδειχθῶ ἐκ μέρους τῶν συμπολιτῶν μου, δηλῶ ὅτι θὰ καταβάλω τὰς μικράς μου δυνάμεις διὰ τὸ καλὸν τῆς πόλεως, γενικῶς καὶ ἰδιαιτέρως θὰ ἐξαντλήσω κάθε προσπάθειαν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσω τὰς συμπολιτιδὰς μου.

Γυναῖκες Σερραῖες, ψηφίσατέ μας. Κατερχόμεθα εἰς τὸν ἀγῶνα αἱ πρῶται γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος μὲ βήμα σταθερὸν καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι προσφέρομεν νέον αἷμα εἰς τὰς φλέβας τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς. Διὰ τῆς συμμετοχῆς μας εἰς τὸν Δῆμον περισσότερον θὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὴν γυναίκα. Ἡ πτωχὴ γυναίκα εὐκολώτερον ἀνοίγει τὴν ψυχὴν της εἰς μίαν ἄλλην γυναίκα, διότι αἰσθάνεται ὅτι θὰ τὴν ἐννοήσει καλύτερα. Θὰ ζητήσωμεν περισσότεραν προσοχὴν τοῦ Δήμου διὰ τὸ παιδί, ἄσυλον διὰ τὰ ἀπροστάτευτα κορίτσια, βόηθειαν εἰς ἀπόρους γυναῖκας κατὰ τὸν τοκετὸν καὶ γραφεῖον ἐξευρέσεως ἐργασίας. Κατερχόμεθα εἰς τὸν ἀγῶνα ἀχρωμάτισται κομματικῶς μὲ τὸν ἀγνὸν σκοπὸν νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν Δῆμον μας ἔξω πάσης κομματικῆς διαπάλης, καὶ σὰς διαβεβαιούμεν ὅτι θὰ ἐργασθῶμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις, διὰ νὰ δικαιοῦσωμεν τὰς ἐλπίδας τῶν ἐκλογέων μας.

Βρισθῆτε εἰς τὰς γυναῖκας. Ἐὰν ἐπισήμως σήμερον κέρνουν μέρος εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς πατρίδος των, δὲν θὰ πῆ ὅτι ἀρχίζουν ἀπὸ σήμερον. *Ἡ γυναίκα τῆς Ἑλλάδος πολιτεύεται ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ ἤρχισε νὰ ἐπιδιώκει τὴν ἐπιψήφισιν νόμων δικαιωτέρων δι' ἑαυτὴν καὶ προστατευτικῶν διὰ τὸ παιδί. Ἡ πολιτικὴ των εἶναι ἡσυχος καὶ ἀθόρυβος, ἀλλὰ ἐπίμονος καὶ συστηματικὴ, μελετημένη εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ σημεῖα. Κανεὶς ἀπὸ ὄλους ποῦ φωνάζουν καὶ κἀπτονται διὰ τὴν ἐπίσημον πολιτικὴν δὲν φαντάζεται τί ἐργασία γίνεται κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν σκεπτομένην καὶ ἐργαζομένην γυναίκα.*

Γυναῖκες καὶ ἄνδρες Σερραῖοι, προσέξατε. Ἡ ἡμέρα τῆς 11ης Φεβρουαρίου σημειώνει σταθμὸν εἰς τὴν

ιστορίαν τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος. Πρώτη ἀπὸ ἕλας τὰς πόλεις αὐτῆς, αἱ Σέρραι, ὑποδεικνύουν ὡς δημοτικούς τῶν συμβούλους καὶ γυναίκας.

Δόξα καὶ τιμὴ στὰς Σέρρας.

Δόξα καὶ τιμὴ στοὺς ἄνδρας, ποὺ ἐδέχθησαν τὴν ὑποψηφιότητα αὐτῶν τὴν ἡμέραν τῆς 11ης Φεβρουαρίου ἕλων τῶν Ἑλληνίδων τὰ βλέμματα καὶ ἕλων τῶν ἀνδρῶν ποὺ συμπαθοῦν τὸν ἀγῶνα μας θὰ στραφοῦν εἰς τὴν πόλιν μας καὶ μετὰ συγκινήσεως ἢ ἀναμένουν τὰ ἀποτελέσματα.

Τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ μᾶς τὸ μαρτυροῦν αἱ σωρεῖαι τῶν συγχρητηρίων τηλεγραφημάτων καὶ ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας λαμβάνομεν καθημερινῶς ἀπὸ ἕλα τὰ σημεῖα τῆς Ἑλλάδος.